

A melléknevek és határozók fokozása

A mellékneveknek (és sok határozónak) három „erősségi foka” van, mind a magyarban, mind az angolban. Ezek a következők (az egyszerűség kedvéért itt csak magyar példákat hozok):

1. Alapfok, vagy a melléknév „szótári alakja”, például: *szép, okos, kedves*
2. Középfok: *szébb, okosabb, kedvesebb*
3. Felsőfok: *legszebb, legokosabb, legkedvesebb*

Ezeknek a használata teljesen ugyanaz a magyarban és az angolban, a probléma számunkra csak a középfok és a felsőfok képzése. Rövid mellékneveknél és határozóknál a magyarhoz hasonlóan ragot használunk.

A középfok ragja *...er*, a felsőfok ragja *...est*, *e*-re végződő szavak esetében csak *...r*, illetve *...st*. Példák (a ragokat az angolban vastagon szedtem):

fast = gyors, *gyorsan*, ***faster*** = gyorsabb, *gyorsabban*, ***fastest*** = leggyorsabb, *leggyorsabban*
nice = kedves, *nicer* = kedvesebb, *nicest* = legkedvesebb

Ne felejtse el persze, hogy a felsőfok nem áll a mondatban egyedül, kell elé *determiner* (leggyakrabban határozott névelő).

the nicest man = a legkedvesebb férfi (pl. Attila)

my fastest car = a leggyorsabb autóm

Az *y*-ra végződő szavaknál az *y* *i*-re változik a középfok és felsőfok ragja előtt.

dry = száraz, *drier* = szárazabb, *driest* = legszárazabb

heavy = nehéz, *heavier* = nehezebb, *heaviest* = legnehezebb

Bizonyos esetekben a szóvégi mássalhangzó megkettőződik a rag előtt, lásd „szóvégi mássalhangzó-kettőződés”.

A hosszú melléknevek és határozók fokozása külön szóval történik. Ezek a *more* és a *most*.

beautiful = szép, *more beautiful* = szébb, *most beautiful* = legszebb

intelligent = intelligens, *more intelligent* = intelligensebb, *most intelligent* = legintelligensebb

Itt felmerül a probléma, hogy hol a határ a „rövid” és a „hosszú” között? Nos, az egyszótagú melléknevek és határozók „rövidek” (kivéve az igék 3. alakja, mert az mindig hosszúnak számít!), a három szótagúak, vagy hosszabbak pedig „hosszúak”. De mi a helyzet a két szótagúakkal?

Ezek egy része „rövidként” viselkedik, egy része pedig „hosszúként”. Egyszerű szabályként azt mondhatjuk, hogy a két szótagú, hangsúlytalan „*y*”-ra, „*ow*”-ra, „*le*”-re és „*er*”-re végződő *melléknevek* (**nem határozók!**) fokozása raggal történik, a többi két szótagú melléknév és határozó fokozása a *more/most*-tal történik.

cleverer = okosabb

heavier = nehezebb

loveliest = legcukibb

narrower = keskenyebb

gentler = gyengédebb

simpler = egyszerűbb

earlier = korábbi, korábban

A két szótagú, *ly*-ra végződő *módhatározók* „hosszúnak” számítanak.

quickly = gyorsan

more quickly = gyorsabban

most quickly = leggyorsabban

Két kivétel:

A *proper* és *eager* csak a *more/most*-tal fokozható.

Vannak olyan melléknevek, amelyek látszólag középfokok, de valójában nem fokozottak:

upper = felső

lower = alsó

inner = belső

outer = külső

Most lássuk, hogyan használjuk a középfokot és felsőfokot mondatban.

Mary is taller than George = *Mary magasabb, mint George.*

He has more friends than Ubul. = *Több barátja van, mint Ubulnak.*

We played but Jack was the better player. = *Játszottunk, de Jack volt a jobb játékos.*

Who is (the) taller? You or I? = *Ki (a) magasabb? Te, vagy én?*

Jennifer is more beautiful than your sister. = *Jennifer szebb, mint a nővéred.*

Kate is the most beautiful girl in the class. = *Kata a legszebb lány az osztályban.*

A középfoknál a „than” szó a magyar „mint” megfelelője. Vigyázz azonban! A „mint” szónak az angolban több szó felel meg, például a *like* és az *as* is, ezenkívül a magyarban vesszőt írunk a „mint” előtt, az angolban viszont nincs vessző a „than” előtt! Mi jön azonban a *than* után? Személyes névmások esetében háromféle lehetőség is van.

He is taller than I. = *Magasabb, mint én.*

Ez a leghivatalosabb változat, viszonylag ritkább.

He is taller than I am. = *Magasabb, mint én.*

Ez kevésbé hivatalos, ez gyakoribb.

He is taller than me. = *Magasabb, mint én.*

Ez a legköznyelvibb, a beszélt nyelvben ez a leggyakoribb.

Természetesen főnevek és más névmások esetében az első és harmadik változat ugyanúgy néz ki.

Néhány további példa a második változatra.

My brother can spit further than I can. = *Az öcsém messzebbre tud köpni, mint én.*

He will write more than we will. = *Többet fog írni, mint mi.*

I was in there longer than you were. = *Hosszabb ideig voltam ott, mint te.*

We stayed longer than they did. = *Mi tovább maradtunk, mint ők.*

A harmadik változatnál vigyázzunk, mert a tárgyias alak félreértéshez is vezethet.

My husband likes golf better than me.

Ez a mondat elméletileg két dolgot jelenthet:

A férjem jobban szereti a golfot, mint engem.

A férjem jobban szereti a golfot, mint én.

Bár a mondat mindkét dolgot jelentheti, mindenki az első jelentésre gondol először.

Ha a második jelentésre van szükségünk, akkor így mondanánk:

My husband likes golf better than I do.

A *do* nélkül is lehetne persze, de az ritkább.

Most lássunk példát a felsőfokra.

He is the best. = *Ő a legjobb.*

He is the best footballer in the world. = *Ő a világon a legjobb focista.*

He is the best footballer on the island. = *Ő a szigeten a legjobb focista.*

Luca is the most beautiful girl in the class. = *Luca a legszebb lány az osztályban.*

Luca is the most beautiful girl of them all. = *Luca közülük a legszebb lány.*

Ubul is the richest of my friends. = *Ubul a leggazdagabb a barátaim közül.*

Van néhány olyan melléknév és határozó, amelyeknek a középfokát és felsőfokát rendhagyó módon képezzük.

alapfok

good=jó

well=jól

bad/badly=rossz/rosszul

little=kevés, kicsi(t)

much/many=sok, sokkal

far=távol, távoli, távolra

középfok

better=jobb

better=jobban

worse=rosszabb(ul)

less=kevesebb, kevésbé

more=több

farther (csak konkrét távnál)

further (átvitt értelemben is)

felsőfok

best=legjobb

best=legjobban

worst=legrosszabb(ul)

least=legkevesebb, legkevésbé

most=legtöbb

farthest (csak konkrét távnál)

furthest (átvitt értelemben is)